

POSTANOWIENIE

Dnia 21 kwietnia 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Maria Tyszel

w sprawie z odwołania T.K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
z udziałem J. S. następcy prawnego wnioskodawcy
o prawo do emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 21 kwietnia 2005 r.,
kasacji J. S. od wyroku Sądu Apelacyjnego w K.
z dnia 25 maja 2004 r., sygn. akt III AUa .../04,

odrzuca kasację.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. decyzją z dnia 18 lutego 2002 r. odmówił ubezpieczonemu Tadeuszowi Krasce przyznania prawa do emerytury. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. wyrokiem z 21 listopada 2003 r., VII U .../03, oddalił jego odwołanie ustalając, że wykazał on jedynie 19 lat, 3 miesiące i 10 dni. Skoro nie spełnił warunku legitymowania się 20-letnim okresem składkowym i nieskładkowym, odwołanie było bezzasadne w świetle art. 28 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst Dz. U. 2004 nr 39, poz. 353 ze zm.), zwanej dalej ustawą o FUS.

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. wyrokiem z dnia 25 maja 2004 r., III AUa .../04, oddalając apelację, J.S., będącej następcą prawnym ubezpieczonego, stwierdził, że wyrok Sądu Okręgowego zapadł w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym i odpowiada prawu.

Kasację od wyroku Sądu Apelacyjnego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych złożył pełnomocnik J.S., który skarżąc wyrok w całości, wniósł o jego zmianę „i przyznanie T. K. prawa do emerytury na podstawie art. 28 ustawy o FUS” oraz o zasądzenie na rzecz pełnomocnika kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, które nie zostały opłacone w całości, ani w części. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie art. 28 ustawy o FUS „poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, iż T. K. nie spełnił warunku legitymowania się 20-letnim okresem składkowym i nieskładkowym uprawniającym do przyznania emerytury, w sytuacji gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego w postaci świadków, a to: A. W. i J. F. w zestawieniu ze sporządzonym przez T. Kraskę życiorysem (...) wynika, iż T.K. pracując w gospodarstwie rolnym rodziców do roku 1948 nabył prawo do emerytury na podstawie art. 28 cyt. ustawy, spełniając wymóg legitymowania się 20-letnim okresem składkowym i nieskładkowym.” Jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie kasacji, autor kasacji wskazał „okoliczność, iż zaskarżony wyrok oczywiście narusza prawo, odmawiając T.K. prawa do emerytury”.

Sąd Najwyższy dokonując, stosownie do art. 393 k.p.c., wstępnej oceny kasacji, wziął pod uwagę co następuje:

Od początku orzekania kasacyjnego Sąd Najwyższy wyjaśniał, że kasacja nie jest zwykłym środkiem odwoławczym, powtórną apelacją, lecz szczególnym środkiem zaskarżenia, o charakterze ściśle prawnym, a Sąd Najwyższy nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji. Ograniczenia możliwości wniesienia kasacji wynikają nie tylko z wyłączeń przedmiotowych, wymienionych w art. 392¹ k.p.c. oraz z art. 393² k.p.c., wprowadzającego dla wniesienia kasacji przymus adwokacko-radcowski, lecz również z art. 393³ k.p.c. określającego wymagania formalne, jakim powinien odpowiadać ten ściśle prawny środek zaskarżenia. Stosownie do art. 393³ k.p.c., kasacja powinna zawierać przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie, jak też przedstawienie okoliczności

uzasadniających jej rozpoznanie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2000 r., II CKN 1385/00 oraz z dnia 12 grudnia 2000 r. V CKN 1780/00, OSN C 2001, z.3, poz. 51 i poz. 52).

Wniesione w sprawie pismo nie spełnia wymagania z art. 393³ § 1 pkt 2 k.p.c. Podniesiony zarzut naruszenia prawa materialnego nie został w kasacji uzasadniony. Od początku orzekania kasacyjnego, czyli od 1996 r. Sąd Najwyższy konsekwentnie wyjaśnia, że nagminne używanie w kasacjach zwrotu: „przez co doszło” do naruszenia prawa materialnego lub procesowego nie jest samo przez się ani konkretyzacją podstawy kasacyjnej ani jej uzasadnieniem. Tak sformułowany zarzut uniemożliwia weryfikację jego zasadności powodując niedopuszczalność kasacji (postanowienie z dnia 22 maja 1997 r., II UKN 135/97 - notka OSNAPiUS 1998 r. nr 3, poz. 9). Sam fakt odmowy przyznania świadczenia żądanego przez ubezpieczonego nie uzasadnia zarzutu naruszenia przepisu prawa materialnego, określającego przesłanki powstania prawa do tego świadczenia.

Kasacja nie spełnia też wymagania z art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. Przekonanie wnoszącego kasację, że zaskarżony wyrok „oczywiście narusza prawo” i jego powołanie się na art. 393 § 2 k.p.c., jest pozbawione znaczenia prawnego, ponieważ o przyjęciu kasacji do rozpoznania, na podstawie tego przepisu decyduje Sąd Najwyższy jako adresat tej normy prawnej. Ocena, czy kasacja została wniesiona w sprawie, w jakiej wstępują przesłanki z art. 393 § 1 k.p.c. względnie, czy zastosowanie ma art. 393 § 2 k.p.c. nie należy do strony lub jej pełnomocnika, lecz wyłącznie do Sądu Najwyższego, który dokonuje oceny dopiero po stwierdzeniu, że wniesiona w sprawie kasacja jest dopuszczalna i spełnia wszystkie wymagania przewidziane w art. 393³ k.p.c. Stwierdzenie, że „zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo” nie zwalnia z obowiązku sporządzenia kasacji w sposób wskazany w tym przepisie. Powołanie się na takie naruszenie prawa może być okolicznością uzasadniającą rozpoznanie kasacji w rozumieniu art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c., lecz jest skuteczną przesłanką jej przyjęcia tylko wówczas, gdy zostanie w kasacji uzasadnione, czyli poparte stosownym wywodem prawnym. (Por. uzasadnienie uchwały połączonych Izb Sądu Najwyższego orzekających na podstawie Kodeksu postępowania cywilnego - Cywilnej oraz Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 17 grudnia 2002 r., III CZP 72/02, (OSNP

2003 r., z. 15, poz. 346). Brak takiego wywodu powoduje, że kasacja, wobec braku wszystkich elementów konstrukcyjnych dla niej przypisanych jest niedopuszczalna, z innych przyczyn o jakich stanowi art. 393⁵ k.p.c. i podlega odrzuceniu, a to oznacza, że w takiej sytuacji nie ma podstaw prawnych do jej rozpoznawania według reguł przepisu art. 393 § 1 i 2 k.p.c. W piśmie wniesionym przez pełnomocnika ubezpieczonej nie przedstawiono żadnego wywodu wykazującego, że zaskarżany wyrok „oczywiście narusza prawo”, a nawet najbardziej kategoryczne wyrażenie niezadowolenia strony z zaskarżonego orzeczenia i jej chęć przedstawienia sprawy do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu, nie jest okolicznością uzasadniającą rozpoznanie kasacji. W uzasadnieniu kasacji, pełnomocnik ubezpieczonej ogranicza się do polemiki ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego co do oceny materiału dowodowego, dokonanej przez Sąd drugiej instancji mimo, że w kasacji nie przytoczył podstawy z art. 393¹ pkt 2 k.p.c. W sposób sprzeczny z istotą postępowania kasacyjnego, wnoszący rozpoznawaną kasację, zamiast wypełnienia wymagań, jakie ustawodawca nałożył w art. 393³ k.p.c. na osoby uprawnione do jej wniesienia, poprzestał na arbitralnej ocenie naruszeń prawa zarzucanych Sądowi drugiej instancji, natomiast przedstawienie prawnej argumentacji uzasadniającej tę ocenę - pozostawił Sądowi Najwyższemu.

Sąd Najwyższy odmówił ustanowionemu w sprawie pełnomocnikowi przyznania wynagrodzenia za wniesienie kasacji, bowiem sporządzenie jej z uchybieniem, powodującym odrzucenie z powodu niezachowania wymagań formalnych, a przy tym błędne oznaczenie izby Sądu Najwyższego właściwej do rozpoznawania spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych, nie jest „udzieleniem pomocy prawnej” w rozumieniu przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.), za którą koszty ponosi Skarb Państwa (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 lutego 1999 r., II CKN 341/98 - OSNC 1999 r., z.6, poz. 123 oraz z dnia 18 marca 1999 r., I CKN 1046/97 - OSNC 1999 r., z. 10, poz. 178).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie powołanych przepisów oraz art. 393³ w związku z art. 393⁷ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji postanowienia.